

۱۰۱ نکته در عکاسی مروری بر اصول

مهساقبایی

اشاره

عکاسی کاری است سهل و ممتنع. امروزه دوربین‌های عکاسی را در دست همه افراد جامعه می‌توان دید. مسلماً افزایش روزافزون توجه و علاقه به عکاسی عاملی کافی برای بالاتر رفتن کیفیت عکاسی در سطح عمومی جامعه نیست؛ ضمن آنکه تأثیر آن را نیز نمی‌توان انکار کرد. دانستن نکات اصولی عکاسی می‌تواند ضمن بالابردن دانش عمومی این هنر-فن، علاقه به کشف نکات ظریف و پیشرفته‌تر را نیز افزایش دهد؛ هدفی که سعی شده است در این سلسله مقالات به آن دست یابیم. نکاتی که به مرور در این مجموعه مقالات خواهد آمد، ترکیبی از دستورالعمل برای افراد حرفه‌ای و نیمه‌حرفه‌ای است اما آنچه آن‌ها را بیش از مطالب مشابه مفید و قابل استفاده می‌کند، دست‌بندی مطالب و تلاش برای خلاصه‌گویی است؛ به گونه‌ای که امکان فوق‌العاده‌ای برای استفاده از آن‌ها در کلاس‌های درس عکاسی فراهم می‌کند.

مربع یا مستطیل

گرچه اغلب عکاسان از دوربین‌هایی با فورمت مستطیل استفاده می‌کنند اما برخی دیگر قاب مربع ۶×۶ را دوست دارند. قاب‌های مربع متوازن و متقارن‌اند و دیدن تصاویر در آن‌ها آرامش‌بخش است. البته در عکس‌های افقی یا عمودی (اگر ترکیب‌بندی عکس اجازه دهد) می‌توانید قاب مستطیل را به صورت قاب مربع برش دهید.

انتخاب قاب

اولین عاملی که بر نوع ترکیب‌بندی عکاس تأثیر می‌گذارد، فورمت یا قابی است که انتخاب می‌کند. اگرچه قاب مستطیلی دوربین‌های ۳۵ میلی‌متری تک لنز انعکاسی (SLR) یا دیجیتال، پر استفاده‌ترین کادر است اما انتخاب‌های متعدد دیگری نیز وجود دارد که به شما امکان می‌دهد از جهان به اشکال دیگری نیز عکاسی کنید.

قاب پانورامیک

اگر صحنه‌ای که تمایل به ثبت آن را دارید افق وسیع چشمگیری دارد و چشم را بیش از یک تصویر افقی معمولی به خود مشغول می‌کند، استفاده از فورمت پانورامیک مفید به نظر می‌رسد. برای این کار می‌توانید از یک دوربین پانورامیک استفاده کنید یا مجموعه تصویر دیجیتالی را در کنار هم قرار دهید. و به عبارت دیگر آن‌ها را به هم بدوزید.

آیا بزرگ‌تر، بهتر است؟

قبل از همه‌گیر شدن دوربین دیجیتالی، کیفیت تصاویر دوربین‌های قطع متوسط (Format Medium) بر

قاب افقی

بیشتر تصاویری که ثبت می‌شوند، قاب افقی یا Landscape دارند و این به دو دلیل عمده است؛ یکی اینکه اصولاً دوربین‌های عکاسی به گونه‌ای طراحی شده‌اند که عمدتاً به این شکل در دست قرار بگیرند، و دیگر اینکه منظر افقی، همان زاویه دید طبیعی انسان است. عکس‌های افقی بر افق تأکید می‌کنند و نگاه کردن به آن‌ها برای چشم آرامش‌بخش و راحت است.

دوربین را بچرخانید

چرخاندن دوربین به شکل عمودی به خلق تصاویر پویا و متحرک منجر می‌شود؛ چرا که چشم انسان تصویر را از پایین به بالا اسکن می‌کند نه از یک سمت به سمت دیگر. این قاب همچنین به شما کمک می‌کند تا با ارتفاع تأکید بیشتری کنید و ساختارهای عمودی را ثبت کنید؛ مانند ساختمان‌ها.

دوربین‌های ۳۵ میلی‌متری برتری زیادی داشت و به همین ترتیب، کیفیت تصاویر قطع بزرگ (Format Large) بر هر دوی این‌ها غلبه می‌کرد. امروزه این برتری را با مقدار مگاپیکسلی که یک دوربین می‌تواند ثبت کند، می‌سنجند.

اگرچه، در نهایت، موفقیت یک عکس در درجه نخست به مقدار تأثیرگذاری آن بستگی دارد نه میزان وضوح آن. بنابراین، بزرگ و کوچک‌بودن دوربین را فراموش کنید و به جای آن به جنبه‌های خلاقانه و تکنیکی عکس توجه کنید.

از هر سوژه، دو عکس بگیرید، عمودی و افقی.

اگر هنگام عکاسی از یک سوژه مطمئن نیستید که کادر افقی مناسب‌تر است یا عمودی، هر دو قاب را بگیرید و تصمیم‌گیری در این مورد را به بعد موکول کنید. البته شاید هر دوی آن‌ها زیبا باشند. اگر از دوربین دیجیتال استفاده می‌کنید و نگران هزینه‌های فیلم و چاپ نیستید، تا می‌توانید از سوژه خود با زوایای دید متفاوت، عکاسی کنید؛ این بهترین راه برای آموختن و بهترشدن است.

دیجیتال یا فیلم؟

هنگام عکاسی اهمیتی ندارد که از دوربین دیجیتال استفاده می‌کنید یا فیلم نگاتیو. آنچه مهم است تمرکز بر کیفیت ترکیب‌بندی تصویر است که در هر دو حالت، از قوانین ثابتی پیروی می‌کند.

دوربین را ثابت نگه‌دارید

اگر می‌خواهید تصاویری کاملاً واضح و با کیفیت تهیه کنید، باید بدانید که دوربین خود را چگونه نگه‌دارید.

چگونگی در دست نگه‌داشتن دوربین تفاوت عمده‌ای در تصاویر ایجاد می‌کند. خطا در طرز نگه‌داشتن دوربین و لرزش دست می‌تواند امکان داشتن یک تصویر فوق‌العاده را از شما بگیرد.

■ کمر خود را کاملاً صاف نگه‌دارید و پاها را کمی از هم باز بگذارید.

■ دوربین را با دو دست محکم نگه‌دارید و آرنج‌ها را به دو طرف بدن خود بچسبانید.

■ شاتر را آرام و با ظرافت فشار دهید تا در لحظه گرفتن عکس دوربین نلرزد.

■ هنگام استفاده از لنزهای بلند یا سنگین، بهتر است زانو بزنید یا بنشینید.

برای دوربین تکیه‌گاهی بیابید

در برخی موارد، نور محیط کمتر از آن است که با سرعت مناسب حالت دوربین روی دست، بتوان به نتیجه مطلوب رسید. در چنین مواردی، رعایت نکات زیر مفید است.

■ برای کمک به ثبات دوربین، آن را به تنه درخت یا دیواری تکیه دهید.

■ دوربین را روی نرده یا تکه سنگی قرار دهید. می‌توانید با کیف دوربین یا کت خود برای آن تکیه‌گاهی بسازید.

■ از قاب پنجره باز اتومبیل هم می‌توانید به‌عنوان تکیه‌گاه استفاده کنید.

انتخاب سه پایه

سه‌پایه بهترین کیفیت برای استقرار دوربین را فراهم می‌کند و به شما اجازه می‌دهد که زمان نوردهی را به چند دقیقه و حتی، ساعت افزایش دهید؛ بدون آنکه وضوح تصویر را از دست بدهید.

نهایت کیفیت تصویر

به‌دست آوردن بالاترین کیفیت تصویر کار سختی نیست؛ به شرط آنکه نکات زیر را به تلاش‌های خود در هنگام عکاسی اضافه کنید.

■ حساسیت دوربین (ISO) را در حداقل ممکن نگه دارید. هرچه میزان ISO کمتر باشد، وضوح تصویر بالاتر می‌رود. بالا بردن حساسیت دوربین باعث دیده شدن دانه‌های تصویر (noise و grain) می‌شود.

■ فیلترها و لنزهای خود را همیشه تمیز و بدون غبار نگه‌دارید.

■ بهترین کیفیت تصویر لنزها در میانه محدوده قدرت دیافراگم آن‌هاست. برای مثال، یک لنز نرمال در محدوده دیافراگم ۸ تا ۱۱ بهترین تصویر را به‌دست می‌دهد و در بازترین و بسته‌ترین حالت، کمترین کیفیت تصویر را.

■ هرگاه که امکان آن را داشتید، دوربین را روی یک سه‌پایه محکم و ثابت قرار دهید و با سیم شاتر عکاسی کنید تا از لرزش دوربین هنگام فشردن شاتر جلوگیری کرده باشید.